

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: το πρόβλημα

Σταύρος Ιωαννίδης
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Το πρόβλημα

- Η ΕΚΕ είναι μια έννοια σύμφωνα με την οποία οι επιχειρήσεις **εθελοντικά** ενσωματώνουν κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα στις λειτουργίες τους και στις σχέσεις τους με όλες τις ενδιαφερόμενες ομάδες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή)
- Υπάρχει μόνο μία κοινωνική ευθύνη της επιχείρησης: να χρησιμοποιεί τους πόρους της και να πραγματοποιεί τις δραστηριότητές της για να αυξήσει τα κέρδη, υπό την προϋπόθεση ότι λειτουργεί μέσα στους **κανόνες του παιχνιδιού**, με άλλα λόγια, ότι λειτουργεί υπό συνθήκες ανοιχτού και ελεύθερου ανταγωνισμού, χωρίς παραπλανήσεις και απάτες και (Milton Friedman)

Ιστορικά προηγούμενα

- Η αρχαιοελληνική «λειτουργία»
 - Αλλά: Η αρχαία Αθήνα δεν ήταν κοινωνία αγοράς
- Οι Εθνικοί Ευεργέτες
 - Αλλά: η δραστηριότητά τους συνιστούσε ουσιαστικά προσωπική φιλανθρωπία
- Το κύριο χαρακτηριστικό της ΕΚΕ:
 - Η έμφαση στον «εταιρικό» χαρακτήρα της δραστηριότητας

Δύο περαιτέρω ορισμοί της ΕΚΕ

- Η ΕΚΕ αντανακλά τη μόνιμη προσήλωση των επιχειρήσεων στην ηθική συμπεριφορά και στην συμβολή τους στην οικονομική ανάπτυξη με τρόπους που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής του προσωπικού και των οικογενειών του, καθώς και της τοπικής κοινότητας και της κοινωνίας συνολικά (World Business Council for Sustainable Development)
- Η ΕΚΕ σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις αναλαμβάνουν τον ρόλο του «εταιρικού πολίτη» και διασφαλίζουν ότι οι εταιρικές αξίες και η συμπεριφορά τους είναι συμβατή τόσο με την ανάπτυξη των κερδών τους, όσο και με την θέληση να βελτιώνουν την κατάσταση της κοινωνίας, των ανθρώπων και του πλανήτη (CSR Network)

Τι δεν είναι η ΕΚΕ

- Δεν είναι η γενική υπακοή στους νόμους
 - Η υπόθεση ENRON
 - Τήρηση εργατικής νομοθεσίας
 - Το πρόβλημα της «εσωτερικής πληροφόρησης»
- Δεν είναι απλώς υπόθεση Δημοσίων Σχέσεων
- Δεν είναι η γενική τήρηση των περιβαλλοντικών κανόνων

Η έμφαση στον «εθελοντικό» χαρακτήρα της ΕΚΕ

- Τα κίνητρα για την εισαγωγή στρατηγικών ΕΚΕ από τις επιχειρήσεις (**σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία**):
 - Στρατηγικές προσέλκυσης και διατήρησης προσωπικού υψηλών δυνατοτήτων
 - Στρατηγική περιορισμού των κινδύνων από κακές πρακτικές
 - Διαφοροποίηση εμπορικού ονόματος/σήματος
 - Πρόληψη παρεμβάσεων από δημόσιους φορείς

Τι άλλαξε στον κόσμο από τη δεκαετία του 90;

- Ένταση της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης
 - Ο ρόλος των πολυεθνικών επιχειρήσεων
 - Η διεθνοποίηση της παραγωγής
 - Η έννοια της «κοινωνίας της γνώσης»
- Ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
 - Υπόβαθρο για τη διεθνοποίηση της παραγωγής
 - Αλλά και ταχύτατη και ευρύτατη διάχυση των πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων
- Επικράτηση της ελεύθερης αγοράς επί του κεντρικού σχεδιασμού
 - Ολοκλήρωση στη διεθνή οικονομία ενός μεγάλου μέρους του κόσμου
 - Αλλά και το αίτημα της διακυβέρνησης της νέας διεθνούς τάξης

Και άλλες αλλαγές

- Ένα νέο πλαίσιο συναίνεσης για τη λειτουργία των επιχειρήσεων
 - Νέες ισορροπίες για την κοινωνική αποδοχή της επιχειρηματικής λειτουργίας
- Το αίτημα της παγκοσμιοποίησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
 - Ο «ιμπεριαλισμός» της δυτικής κουλτούρας
 - Κοινωνικές ισορροπίες και ανθρώπινα δικαιώματα
- Οι τοπικές κοινωνίες στο μικροσκόπιο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος
 - Το ενδιαφέρον για τοπική αναπλήρωση των επιπτώσεων της επιχειρηματικής λειτουργίας
- Δραματική ένταση του προβλήματος του περιβάλλοντος

ΕΚΕ: ένα πολιτικό ζήτημα

- Το ζήτημα της ΕΚΕ ήρθε στο προσκήνιο λόγω των μεγάλων κοινωνικών, πολιτικών και τεχνολογικών αλλαγών που έφερε η δεκαετία του '90
- Ωστόσο, αν θα παραμείνει στο προσκήνιο εξαρτάται αποφασιστικά από την ικανότητα της κοινωνίας πολιτών να διατηρήσει την «πίεση» προς τις επιχειρήσεις να το λαμβάνουν υπόψη όλο και σοβαρότερα
- Αλλά κυρίως θα εξαρτηθεί από την πορεία της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης και της διακυβέρνησής της

Σας ευχαριστώ